

Pismo
ukazuje się
we wtorki
i piątki

Głos

Wtorek

30 sierpnia 2022

nr 66 (LXXVII)

cena: 13 Kč

REGION
KUCHNIA DO
PILNEGO REMONTU
STR. 2-3

WEEKEND W REGIONIE
NAJWAŻNIEJSI SĄ
PO PROSTU LUDZIE
STR. 4

SPORT
DZIŚ POLSKA
ZAGRA Z USA
STR. 9

Po wakacjach do szkoły jak nowej

WYDARZENIE: Po rocznym remoncie w sobotę w Bukowcu otwarto ponownie Szkołę Podstawową z Polskim Językiem Nauczania. To kolejny rozdział w historii tej placówki, której początki sięgają połowy XIX wieku... a nawet wcześniej. To jedna z najstarszych szkół w regionie.

Szymon Brandys

Jak czytamy w „Pamiętnikach o drewnianych kościołach na Śląsku” ks. Józefa Londzina, w wiosce szkoła istniała już w 1792 roku. Była to kuźnia Jochymka, w której prosty kowal uczył gromadę dzieci pisać kutymi gwoździemi na płaskich kamieniach. Budynek, a właściwie drewniany „kurlok” (chata bez kominu), znajdował się naprzeciwko dzisiejszego Urzędu Gminy. Później powstała zorganizowana już klasa, do której uczęszczało ponad 70 dzieci. W 1855 roku za panowania arcyksięcia Albrechta wybudowano w Bukowcu nową szkołę, która działała przez 136 lat, aż do roku 1991. Wówczas stary budynek został zburzony, a na starych fundamentach odbudowano nowy. Dziś w internecie dostępne jest całe nagranie z otwarcia placówki 30 sierpnia 1992 roku (do obejrzenia na www.glos.live).

Po prawie 30 latach, 1 października 2021 roku przystąpiono do modernizacji szkoły. W budynku powstały cztery sale lekcyjne: klasa politechniczna, przyrodnicza, komputerowa oraz świetlica szkolna. – Mamy teraz fantastyczne kącki czytelnicze, nowe ubikacje, stołówkę, wyremontowane korytarze, szatnie, a także pokój nauczycielski i nowy gabinet dyrektora – wyjaśniała dyrektorka szkoły Ivana Wrona.

Na czas remontu uczniowie i nauczyciele korzystali z pomieszczeń Urzędu Gminy i czeskiej szkoły

podstawowej, która także została wyremontowana w ostatnim czasie. – Cieszę się, że z naszego resortu mogliśmy wysłać na najdalszy kraniec Republiki Czeskiej tyle pieniędzy. Obiecuję, że będziemy to robić nadal – mówił obecny na uroczystości minister rozwoju regionalnego Radim Sršeň. – Życzę wszystkim dzieciom radości z powrotu do szkoły 1 września – dodał przed symbolicznym przecięciem wstęgi, którego wraz z politykiem dokonali dyrektorka szkoły, senator Jerzy Cieñciała oraz wicehetman woj. morawsko-śląskiego ds. szkolnictwa i sportu Stanisław Folwarczny.

Na tę okazję specjalny program słowno-muzyczny dla gości przygotował Dziecięcy Zespół Śpiewaczy „Pastyrzeczki”. W uroczystości wzięli też udział konsulowie Edyta Wodzyńska-Andreewa i Stanisław Bogowski z placówki dyplomatycznej w Ostrawie oraz prezes PZKO Helena Legowicz.

Oprócz sobotniego otwarcia polska podstawówka zaplanowała już obchody jubileuszowe. Mają się one odbyć w październiku. ▲

● Symbolicznego przecięcia wstęgi dokonali (od lewej) dyrektorka szkoły Ivana Wrona, minister rozwoju regionalnego Radim Sršeň, senator Jerzy Cieñciała oraz wicehetman woj. morawsko-śląskiego ds. szkolnictwa i sportu Stanisław Folwarczny.

10,6

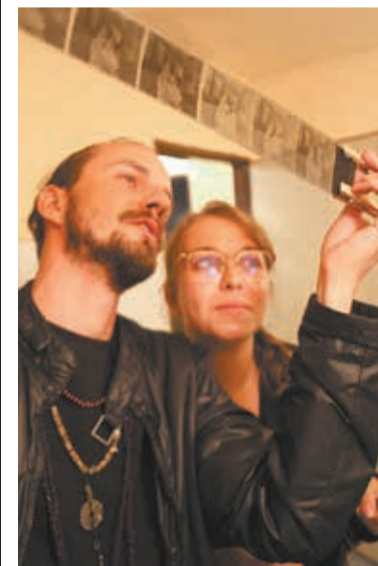
mln koron przekroczył koszt całej inwestycji. Gmina uzyskała jednak dotację z Ministerstwa Rozwoju Regionalnego w wysokości ponad 5,8 mln koron, a także 1,3 mln na dokumentację projektową oraz wyposażenie pracowni multimedialnej z budżetu woj. morawsko-śląskiego. Resztę wydatków pokrył budżet gminy

● Klasa multimedialna została wyposażona w sprzęt, który sfinansowało województwo. Zdjęcia: SZYMON BRANDYS

Filmowo i teatralnie

Miłośnicy filmu, amatorzy oraz doświadczeni filmowcy po raz kolejny mieli okazję do spotkania się i pogłębienia swojej pasji. W sobotę zakończyły się tradycyjne Warsztaty Teatralno-Filmowe w Koszarzyskach-Pasieczkach, organizowane przez Kongres Polaków w Republice Czeskiej.

Fot. NORBERT DĄBKOWSKI

Warsztaty trwały 10 dni, podczas których uczestnicy mogli poznać pracę z kamerą, zasady montażu oraz pisanie scenariuszy i reżyserię. Na Pasieczki w tym roku przyjechało 13 uczestników, zarówno z naszego regionu, jak i z innych zakątków kraju. Między stałymi bywalcami warsztatów znaleźli się również nowi członkowie.

– Oczywiście kręciliśmy filmy. Do tego bawiliśmy się też fotografią, wywoływaliśmy filmy starym sposobem w ciemni i potem porównywaliśmy je z fotografiami cyfrowymi – powiedział jeden z prowadzących zajęcia, Bartłomiej Klimsza. Od wcześniejszych edycji tegoroczne warsztaty różniły się brakiem jednolitego tematu, co pozwalało uczestnikom na większą kreatywność. – Każdego dnia pracowaliśmy nad jakimś projektem – dodał Klimsza. (kub)

Ciąg dalszy na stronie 5

REKLAMA

4 września 2022 spotykamy się na
170. rocznicy założenia
polskiej szkoły w Suchoj Średniej

o godz. 8.45
kościół ewangelicki (ul. Stara, Hawierzów-
Sucha Śr.), uroczyste nabożeństwo, posadzenie
drzewka edukacji

o godz. 15.00
spotkanie absolwentów na Dożynkach Suskich
MK PZKO Hawierzów – Sucha (Dom Zborowy,
świetlica na ul. Budovatelů 3)

ZDANIEM... Danuty Chlup

danuta.chlup@glos.live

Wczasach, kiedy kładzie się wręcz przesadny nacisk na równouprawnienie płci, a ideologia gender pcha się do naszych umysłów drzwiami i oknami, nadal istnieją kobiece czasopisma, kobieca literatura, kobiece rubryki na portalach internetowych. Nie byłoby w tym nic złego, gdyby nie fakt, że kobiece często oznacza mało ambitne, plotkarskie, niewymagające myślenia.

Jakie artykuły pojawiają się w piśmie (rubrykach) dla pań? Przepisy kulinarne (owszem, może być, choć w gruncie rzeczy gastronomia nie jest tylko sprawą kobiecą), sposoby na szybkie uporanie się ze sprzątaniem domu, moda, horoskopy, plotki o różnej maści „celebrytach”. Przypomina mi to sytuację sprzed stu lat, kiedy kobietom – wówczas na ogół gospodyniom domowym – nie wypadało zabierać głosu w męskich dyskusjach o polityce czy gospodarce, bo się na tych sprawach nie znały, mogły jedynie rozmawiać w swoim gronie o ciuśkach, sposobach wywabiania opornych plam i wychowaniu dzieci. Na szczęście są też magazyny (te droższe), które promują kobiety mające ambicje, osiągnięcia, ciekawą pracę.

Druga rzecz to tak zwana literatura dla kobiet. Zazwyczaj chodzi o romanse, modne ostatnio erotyki mafijne i tym podobnie. Nie mam nic przeciwko takim pozycjom (niech każdy sobie czyta, co mu się podoba) i zdaję sobie sprawę, że w co najmniej 90 procentach czytelniczkami tych książek są panie. Ale czy to powód, aby je nazywać kobiecymi, sugerując niejako, że panie (jako ogół) sięgają po mniej ambitne lektury?

Gwoli sprawiedliwości uściślę, że z kategorią książek „dla kobiet” czyli „pro ženy”, spotykam się w Czechach, na polskim rynku księgarskim taki podział jest rzadkością. Podam przykład – jedna z największych sieci księgarskich w Czechach ma, jako jedną z podkategorii literatury pięknej, „książki dla kobiet”, a te z kolei dzielą się na „powieści dla kobiet” oraz „literaturę erotyczną”. Znalazłam tam też kategorię LGBTQ+, natomiast osobnej „półki” z literaturą dla mężczyzn (w domyśle heteroseksualnych) nie było. I tak się zastanawiam, czy panowie zostali karygodnie pominięci i powinni się oburzyć, czy też, przeciwnie, cieszyć z tego, że tak, jak przez całe wieki, nadal są uważani za pleć dominującą, silną i zaradną, która sama sobie wybierze, co jej się podoba i nie potrzebuje specjalnie dla niej przygotowanej lektostrawnej papki.

CYTAT NA DZIS

Ivo Střecha, pierwszy zastępca naczelnika Sztabu Generalnego Armii RC, o zbliżających się Dniach NATO w Ostrawie

Imprezy te są również elementem pewnego odstraszenia, demonstracji siły i jedności Paktu Północnoatlantyckiego, a w naszym przypadku także współpracy wszystkich elementów Zintegrowanego Systemu Ratownictwa

W OBIEKTYWIE »GŁOSU«

• Dopóki mamy lato i sprzyjającą aurę, można korzystać z przejażdżek samochodami typu kabriolet. Ciekawe swoją drogą, jak długo to potrw...

DZIŚ... 30 sierpnia 2022

Imieniny obchodzą: Feliks, Tekla
Wschód słońca: 5.43
Zachód słońca: 19.29
Do końca roku: 123 dni
(Nie)typowe święta: Dzień Taksówkarza, Międzynarodowy Dzień Pamięci Osób Zaginionych
Przysłowia: „W sierpniu mgły w górach – mroźne Gody, kiedy mgły w dolinach – to wróżba pogody”

JUTRO... 31 sierpnia 2022

Imieniny obchodzą: Bohdan, Rajmund
Wschód słońca: 5.44
Zachód słońca: 19.27
Do końca roku: 122 dni
(Nie)typowe święta: Dzień Solidarności i Wolności, Święto Kawalerii Polskiej
Przysłowia: „Ostatni sierpnia zapowiada, jaka pogoda na wrzesień wypadła”

POJUTRZE... 1 września 2022

Imieniny obchodzą: Idzi, Bronisław
Wschód słońca: 5.46
Zachód słońca: 19.25
Do końca roku: 121 dni
(Nie)typowe święta: Dzień Kombatanta
Przysłowie: „Pierwszy wrzesień pogodny, w ziemie czas wygodny”

POGODA wtorek

dzień: 19 do 21°C
 noc: 18 do 14°C
 wiatr: 1-3 m/s

środa

dzień: 18 do 20°C
 noc: 17 do 14°C
 wiatr: 2-4 m/s

czwartek

dzień: 15 do 18°C
 noc: 14 do 10°C
 wiatr: 2-4 m/s

Kuchnia do pilnego remontu

Brygada licząca 15 członków i sympatyków Miejscowego Koła PZKO w Karwinie-Raju przygotowała w sobotę do remontu kuchnię w Domu PZKO. Prace budowlane rozpoczęły się wczoraj. Remont kapitalny powinien zakończyć się we wrześniu. Koło otrzymało dofinansowanie z Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP za pośrednictwem Fundacji „Pomoc Polakom na Wschodzie”.

• W sobotę PZKO-wcy z Karwiny-Raju przygotowali kuchnię do remontu. Fot. MK PZKO

Danuta Chlup

Wsobotę pomyślnie wywnosiliśmy wszystkie urzędzenia i inwentarz z kuchni, panowie usuwali ze ścian stare kafelki i zrywali płytki podłogowe. Wszystko zostało przygotowane, aby w poniedziałek mogła rozpocząć pracę firma, która wykonuje remont kapitalny – poinformowała nasza gazetę prezes MK PZKO Ksenia Stuchlik.

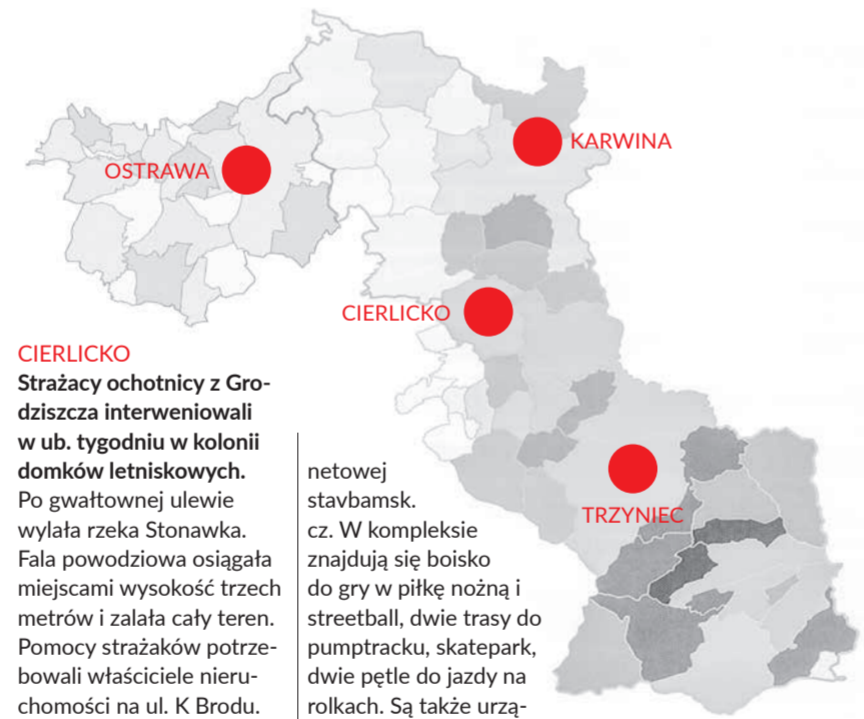
Remont kapitalny rozpocznie się od... wybudowania fundamentów. Jak się bowiem okazało, kuchnia nie posiada fundamentów z prawnego zdarzenia, posiadzkę w przeszłości położono na warstwie żwiru.

– Firma wykopie fundamenty, wykona betonową wylewkę i nową podłogę. W ramach prac budowlanych zostaną wybite dwa nowe otwory okienne, a jedno stare okno zamurowane. W sumie po remoncie kuchnia będzie miała trzy okna, co jest podyktowane wymogami bezpieczeństwa – wyjaśniła Stuchlik.

W ramach remontu firma budowlana wykona również nowe przyłącza elektryczne i wodociągowe oraz zainstaluje ogrzewanie podłogowe. – Remont odbywający się w ramach tego projektu będzie się ograniczał do prac budowlanych, nie będziemy z tych funduszy kupowali nowego wyposażenia kuchni – zastrzegła prezes MK PZKO.

W ub. wtorek w Domu PZKO odbył się kolejny monitoring realizowanych projektów, które były współfinansowane przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych RP. Departament Współpracy z Polonią i Polakami za Granicą reprezentowała zastępczyni dyrektora DWPPG Aleksandra Kopeć oraz naczelnik Ewa Fieduszkin-Sosnowska. Obecna była także konsul generalna RP w Ostrawie Izabella Wołłejko-Chwastowicz.

DZIEJE SIĘ W REGIONIE

CIERLICKO
 Strażacy ochotnicy z Grodziszca interweniowali w ub. tygodniu w kolonii domków letniskowych. Po gwałtownej ulewie wylała rzeka Stonawka. Fala powodziowa osiągała miejscami wysokość trzech metrów i zalała cały teren. Pomocy strażaków potrzebowali właściciele nieruchomości na ul. K Brodu. Strażacy we współpracy z policją usuwali szkody wyrządzone przez żywioł i zadbałi o bezpieczeństwo mieszkańców. Z tego powodu konieczne było wyłączenie prądu. Strażacy usuwali także wyrwane drzewo na ul. U hráze w Cierlicku Dolnym. (dc)

KARWINA
 Wybudowany w zeszłym roku kompleks sportowy obok Akademii Handlowej na Granicach został nominowany do konkursu na najlepsze budowle województwa morawośląskiego. W 16. edycji plebiscytu zabiega o głosy w kategorii obiektów infrastruktury publicznej. Głosować można do 15 września na stronie inter-

Sklepiki mogą przeżyć

Właściciele małych sklepików w niewielkich wioskach mają szansę na regionalne wsparcie. Województwo morawośląskie postanowiło ponownie partycypować w programie Ministerstwa Przemysłu i Handlu pt. „Sklepiki 2021+”, którego celem jest utrzymanie przy życiu drobnych wiejskich interesów. Jego lokalna wersja pn. „Wsparcie dla sklepów wiejskich w Województwie Morawośląskim 2022” ruszy 1 września. Dotację do wysokości 130 tys. koron może uzyskać sklep, który sprzedaje głównie artykuły spożywcze i działa na terenie gminy do tysiąca mieszkańców lub do 3

tys. mieszkańców, jeśli w części gminy, w której się znajduje, liczbą ludności nie przekracza tysiąca osób. W tym roku wysokość dofinansowania na jeden zakład jest o 30 tys. koron wyższa niż rok temu. Wynika to z rosnących cen energii i paliw. Środki dotacyjne można przeznaczyć na pensje dla pracowników, opłacenie czynszu, energii czy usług telekomunikacyjnych. Wicehetman ds. ruchu turystycznego i rozwoju regionalnego Jan Krškoška spodziewa się dużego zainteresowania. W ub. roku wniośki złożyło bowiem aż 56 sklepikarzy, z czego 42 spełniło warunki programu i otrzymało dofinansowanie. (sch)

Liny dla holowników

Spółka ŽDB w Boguminie rozpoczęła produkcję lin dla holowników operujących w Kanale Sueskim. Zakład produkcji lin do końca września dostarczy belgijskiej firmie Eurocable siedem sześciopromiennych lin o długości 600-1200 metrów i średnicy od 52 do 74 milimetrów. Łączna masa siedmiu lin będzie wynosiła 90 ton. Wartość zamówienia wynosi blisko 5 mln koron. – Pozyskanie tego zlecenia możemy śmiało uważać za triumf, ponieważ odnieśliśmy sukces w mocnej konkurencji przede wszystkim koreańskich producentów lin. W naszym kraju jesteśmy jedynym zakładem, który potrafi wyprodukować liny o takich średnicach – powiedział Jiří Poltýn, kierownik sprzedaży zakładu produkcji lin.

Pracownicy tego zakładu wyprodukowali w przeszłości m.in. kilka lin dla europejskich ośrodków górskich, na przykład w 2020 roku specjalną linę dla kolei linoowej w słowackich Tatrach Wysokich, w zeszłym roku dostarczyli linę dla nowej kolei linoowej na Czernohorskim Siodle w Jesionikach. Zakład został założony w 1951 roku z myślą o produkcji lin dla kopalni węgla kamiennego. W związku z wygaszeniem wydobycia węgla stopniowo przetrzuca się na dostawy dla innych branż. Holowniki, które zostaną wyposażone w liny z Bogumina, są statkami o dużej mocy silnika i dużym uciążu, służącymi do holowania innych statków, w szczególności w basenach portowych. (dc)

Wiemy, kiedy będzie wolne

Jutro ostatni dzień wakacji, a w czwartek początek nowego roku szkolnego. 1 września w całej Republice Czeskiej zasiądzie w ławkach ok. półtora miliona uczniów szkół podstawowych i średnich, w tym ok. 57 tys. dzieci i młodzieży z Ukrainy. Uczyć się będą przez najbliższe dziesięć miesięcy. Zakończenie roku szkolnego 2022/2023 nastąpi bowiem w piątek 30 czerwca.

Nauka jak co roku będzie odbywać się z podziałem na dwa semestry. W każdym uczniowie mogą liczyć na krótsze lub dłuższe ferie. Jesienne potrwają dwa dni – od środy do czwartku 26-27 października. W rzeczywistości oznaczają jednak pięć dni wolnego, ponieważ na piątek 28 października przypada święto państwowe. Krótka natomiast będzie w tym roku w szkołach przerwa świąteczno-noworoczna, co łączy się z faktem, że Wigilia, Boże Narodzenie i Nowy Rok wypadają w dni weekendowe. Wolne rozpocznie się zatem w pią-

tek 23 grudnia, a zakończy w poniedziałek 2 stycznia.

Zakończenie pierwszego semestru oraz rozdanie świadectw półrocznych nastąpi we wtorek 31 stycznia. W piątek 3 lutego uczniowie mogą w związku z tym liczyć na jednodniowe ferie półroczne. Dzieci i młodzież uczące się w szkołach na terenie powiatu frydecko-misteckiego wrócą jednak do ławek dopiero 13 lutego, ponieważ w dniach 6-12 lutego będą korzystali z tzw. ferii wiosennych. Uczniowie szkół powiatu ostrawskiego rozpoczną tygodniowe ferie wiosenne dopiero miesiąc później, czyli 6 marca, natomiast w szkołach powiatu karwińskiego odbędą się one w dniach 13-19 marca. Ostatni wolny dzień w trakcie nadchodzącego roku szkolnego przypada natomiast na Wielki Czwartek 6 kwietnia. Ponieważ Wielki Piątek i Poniedziałek Wielkanocny są świętami państwowymi, młodzież będzie miała wolne do 10 kwietnia. (sch)

750 mld

koron wynosilyby według czeskiego ministra przemysłu i handlu Jozefa Sikeli wypłacane rekompensaty w przypadku zamrożenia cen energii elektrycznej na poziomie połowy aktualnej ceny (500 euro za MWh). Suma rekompensat była by wyższa niż suma wypłacanych przez państwo emerytur i dziesięćkrotnie przewyższałaby wydatki na obronę. Każde 100 euro różnicy pomiędzy ceną regulowaną a rynkową wymagałoby wypłaty rekompensat rzędu 150 mld koron. Sikela zwołał na 9 września Nadzwyczajną Międzynarodową Europejską Radę ds. Energetyki. (dc)

Łatwiej zaparkować

Fot. ARC

Pierwszy z dwóch planowanych parkingów w rejonie Domu Kultury „Poklad” w Ostrawie-Porubie został właśnie oddany do użytku. Dzięki temu kierowcy mogą korzystać z 74 nowych miejsc. Inwestycja trwała od lipca 2021 i zakończyła się właśnie teraz. Budowa kosztowała 45,6 mln koron (bez VAT). Nowy duzoplozomowy parking będzie służył nie tylko podczas wydarzeń organizowanych w Domu Kultury, ale także okolicznym mieszkańcom, którzy będą mogli zostawiać tam swoje pojazdy.

Zuzana Bajgarova, zastępczyni prezidenta Ostrawy, wyjaśniła, że po ukończeniu tej inwestycji bu-

W SKRÓCIE...

Seniorzy do »handłówek«
 Akademia Handlowa w Czeskim Cieszynie wystartowała z nowym projektem – Akademią Trzeciego Wieku. Kto chce uczestniczyć w atrakcyjnych wykładach, nie może zwlekać. Zgłoszenia przyjmowane są tylko do końca bm. – Postanowiliśmy otworzyć się szerszej publiczności i oferować kształcenie nie tylko ludziom młodym, ale również osobom starszym. Jako Akademia Handlowa mamy co przekazywać, a równocześnie widzimy zainteresowanie zdobywaniem wiedzy ze strony ludzi starszych – powiedziała „Głosowi” dyrektorka Ivana Nováková. Zajęcia będą się odbywały w czwartki w budynku szkoły – po trzy we wrześniu, październiku i listopadzie w godz. 13.45-17.00. Kurs będzie obejmował szeroki zakres tematyczny związany w dużej mierze z profilem szkoły. W planie są wykłady z zakresu nowoczesnych technologii informacyjnych, ekonomii z akcentem na bankowość, marketingu, polityki gospodarczej kraju i podatków, a także z prawa, podstaw języka angielskiego, ale też z literatury współczesnej, zdrowego stylu życia czy treningu pamięci i gier logicznych. Zgłoszenia można kierować jeszcze do jutra na adres e-mailowy: i.novakova@oac.cz lub za pośrednictwem wiadomości SMS wysłanej pod nr tel. 606 450 459. Wystarczy podać swoje imię i nazwisko, nr tel. lub kurs e-mailowy. Informacje nt. adresu można znaleźć na stronie internetowej czeskojęzyckiej „handłówki”. (sch)

Zaczną później...
 Ulica Kasztanowa w Trzynciu będzie zamknięta do niedzieli 4 września, a nie jak wcześniej planowano do środy 31 sierpnia. To efekt nieprzewidzianych komplikacji na budowie, jakie napotkał wykonawca prac. Od poniedziałku 5 września ruch na ul. Kasztanowej będzie odbywał się wahadłowo jednym psem, będzie sterowany przez sygnalizację świetlną. W związku z nieoczekiwanym wydłużeniem prac budowlanych do niedzieli 4 września zostały zmodyfikowane rozkłady jazdy autobusów miejskich. Co więcej, na wniosek Zarządu Miasta Trzínca, dyrektorzy szkół przy ulicy Kasztanowej postanowili ogłosić dzień wolny w czwartek i piątek 1 i 2 września dla uczniów Szkoły Podstawowej i Przedszkola oraz Kościelnej Szkoły Podstawowej i Przedszkola w Trzynciu. W pozostałych trzynieckich szkołach zajęcia dydaktyczne będą odbywały się normalnie. (klm)

Zatrzymany za rozbój
 Funkcjonariuszom 1. wydziału policji kryminalnej we Frydku-Mistku wystarczyło niespełna dwa dni na zatrzymanie mężczyzny podejrzanego o rozbój. Do zdarzenia doszło w ub. tygodniu, kiedy to oskarżony już dziś mężczyzna odpowiedział na ogłoszenie o sprzedaży tabletki i telefonicznie umówił się ze sprzedawcą na spotkanie w jednej z frydecko-mistekkich gmin. Po obejrzeniu towaru zgodził się na jego kupno za cenę 21 tys. koron. Przynajmniej jednak, że nie ma przy sobie tyle gotówki i że w związku z tym zadzwoni do babci, żeby przyniosła mu brakujące pieniądze. Zamiast tego wykorzystał chwilową nieuwagę poszkodowanego i pstryknął mu w oczy gazem pieprzowym, po czym wyrwał mu tabletki i uciekł. Oskarżony młodzieniec, który do tej pory nie był karany, współpracował z policją. Podczas przesłuchania przyznał się do czynu. Stwierdził, że pieniądze były mu potrzebne, żeby wspomóc finansowo swoją krewną. Przeciw sprawcy wniesiono oskarżenie o dokonanie rozbójcu, za który grozi mu kara pozbawienia wolności od 2 do 10 lat. (sch)

Najważniejsi są po prostu ludzie

Liczni goście, dobra pogoda, obfite plony, chleb, wieniec, wyśmienita kuchnia i świetna zabawa – to przepis na udane dożynki. Do tego jeszcze niezwykle miejsce z historią, czyli niegdysiejsze gospodarstwo wójta. W sobotę w Oldrzychowicach członkowie Miejscowego Koła PZKO oraz Zespołu Tanecznego „Oldrzychowice” zorganizowali po raz 17. „Dożynki na Fojstwiu”.

Szymon Brandys

Punktualnie o godzinie 15.00 na Fojstwiu dotarł korowód dożynkowy. Członkowie zespołu przekazali wieniec dożynkowy oraz chleb gazdom i zaprosili przybyłych gości do sali, pełniącej kiedyś funkcję stodoły. – Chleb upiekł dla nas specjalnie nasz przyjaciel z Bielska-Białej, my zajęliśmy się całą resztą – wyjaśniał Marek Szlaur, który razem z Dorotą Bartnicką prowadził imprezę ze sceny. – Dla nas dożynki to taki czas zakończenia letnich festiwali folklorystycznych, potem przychodzi jesień i nowe wyzwania. Cieszymy się, że właśnie dziś możemy się spotkać wszyscy razem – dodał w rozmowie z „Glosem”.

Po raz pierwszy w rolę gazdów wcielił się Anna Turkina i Roman Matloch, którzy podkreślali, że najważniejsi są po prostu ludzie. – Cały czas, już od 17 lat, pracujemy przy organizacji dożynek. Przygotowania rozpoczynają się od środy zabijaczki, każdy wie, co ma robić, jedni zajmują się mięsem, inni pieką koczki, jeszcze inni obierają ziemniaki na placki – wyjaśniał gazda, związany z zespołem od lat 90. Sam wprawdzie „nie gazduje”, wyróżniony jednak w otoczeniu zwierząt domowych, a dziś zajmuje się trenowaniem psów. Stąd też częścią dożynkowego programu były pokazy psiej tresury agility. To popularny sport dla psów, polegający na tym, że pies prowadzony przez swojego przewodnika głosowymi i ruchowymi komendami musi pokonać bezbłędnie i jak najszybciej specjalny tor przeszkód.

Na scenie z kolei obrzęd dożynkowy zaprezentowały „Oldrzychowice”, którym towarzyszyli młodzi tancerze z „Małych Oldrzychowic”. Wystąpił ponadto Zespół Regionalny „Koniaków”, a wieczorem dożynkowy folklor gatunkowo zamieniono na przeboje polskiego rocka w wykonaniu zespołu Contiband, na czele z wokalistą Romanem Ruszem. Na miejscu zabrzmiły utwory takich grup, jak Lady Pank, Perfect i Budka Suflera. Imprezę zamknęła zabawa do dźwięków DJ-a Bartnickiego. Na dożynkach nie mogło zabraknąć ponadto atrakcji dla dzieci – organizatorzy zadbał o pokazy rzemiosła (m.in. wyrób grabi), jazdę konną oraz zorbing. Nie można także zapomnieć o wrazeniach smakowych – w kolejkach do

poszczególnych stoisk ustawiali się goście czekający na swoją porcję rojberki, placków, sznyceli i kołaczy.

Jak stwierdził jednak Marek Szlaur, wszyscy najbardziej czekali na wieczorną loterię. W puli nagród znalazły się żywe zwierzęta. Można było wygrać koguta czy też owcę.

– Najbardziej ulubioną nagrodą jest tutaj 50-kilogramowy worek z owsem, który zwycięzca musi oczywiście potem jakoś zabrać do domu – dodał z uśmiechem Szlaur.

Oldrzychowickie dożynki odbywają się na fojstwiu od 2005 roku. Ogromna, pięknie położona posesja należy do Zbigniewa Stebla. – Kiedyś było to gospodarstwo wójta, potem powstał PGR, ja zaś urodziłem się zaraz obok w domu mojego dziadka i miałem takie marzenie, żeby kiedyś zostać właścicielem tego miejsca. No i spełniło się – mówił Stebel, który przed 17 laty był pierwszym gazdą tej imprezy, a teraz co roku przyjeżdża do Oldrzychowic z Bratysławy, gdzie mieszka na stałe. Wcześniej dożynki odbywały się w oddalonej o niespełna 2 km świetlicy PZKO. – Jako członek oldrzychowickiego koła chciałem jednak, żeby to właśnie tutaj obchodzić święto plonów. Obiecałem, że jak wyremontuję budynek gospodarstwa, to fojstwiu stanie się miejscem dożynek. Cieszę się, że młodzi ludzie podtrzymują tę tradycję – dodał.

Wśród wielu gości sobotniej imprezy znaleźli się prezydent Trzyńca Věra Palkovská, wicehetman woj. morawos Śląskiego Stanisław Folwarczny, prezes PZKO Helena Legowicz oraz dyplomata z konsulatu generalnego RP w Ostrawie Edyta Wodzyńska-Andreewa i Stanisław Bogowski, który nie tylko po raz pierwszy wziął udział w dożynkach w Oldrzychowicach, ale też debiutował na Zaolziu w nowej funkcji.

Patronat nad dożynkami sprawował „Głos”. –

• W rolę tegorocznych gazdów wcielił się Anna Turkina i Roman Matloch.

• Scena aż paliła się od tańców Zespołu Tanecznego „Oldrzychowice”.

• Na Fojstwiu korowód dożynkowy dotarł punktualnie o godz. 15.00.

• Czy już się upiekła? Ciepłowości! Rojberka wraca jeszcze na rożen. Zdjęcia: SZYMON BRANDYS

Filmowo i teatralnie

Dokończenie ze strony 1

Filmy jednak to nie tylko obraz i zdjęcie, trzeba też mieć dobry dźwięk i muzykę. Twórcy więc skupiali się także na tym temacie.

Główną osobą od dźwięku i muzyki był Franciszek Humel, który znany jest nie tylko w regionie. Na warsztatach pełnił już po raz drugi rolę lektora muzyki filmowej i dźwięku. – Muzyka filmowa jest moją wielką pasją i od zawsze wiedziałem, że to jest temat, którym chcę się zajmować na co dzień. Na warsztatach mogę rozwijać swoje zdolności. Na dodatek wspólnie z paczką ludzi, którzy są tak samo jak ja zafascynowani filmem – powiedział. Dodaje również, że WaTeFiKo dają uczestnikom możliwość naprawdę robić sztukę. – Nie ma tutaj żadnych zle-

•••
Każdego roku produkujemy coraz więcej filmów, na dodatek ciągle podnosi się ich jakość. Z tego powodu pracujemy trochę pod presją

Franciszek Humel

ceniodawców, więc nie ma też żadnych ograniczeń w tym, jakie filmy chcemy kręcić. Również jest fajnie prowadzić innych w tym kierunku i dzielić się doświadczeniami – dodał Humel.

Do osób, które do Koszarzysek zawitały po raz pierwszy, należał student produkcji audiowizualnej Radek Lugsch. – Jestem już na czwartym roku szkoły filmowej

w Zlinie ze specjalizacją kamera, ale na warsztatach jestem po raz pierwszy. Miałem pod opieką pracę z kamerą – powiedział. Fajnym elementem warsztatów jest to, że jest to miejsce, gdzie spotykają się amatorzy i początkujący z ludźmi, którzy są obecni w branży filmowej. – Wymieniamy się kontaktami i kiedy potrzebujemy pomocy w naszych prywatnych projektach, to możemy do siebie zadzwonić i poradzić się – przyznał Lugsch.

Na Pasieczki przybyli także pasjonaci, którzy nie studiują filmu ani nie zajmują się nim na co dzień. – O warsztatach dowiedziałam się z plakatów wywieszonych w gimnazjum. Filmem trochę się interesuję i pomyślałam, że może to być świetna okazja, by poznać i nauczyć się czegoś nowego – zdradziła uczestniczka i uczennica Polskiego Gimnazjum im. Juliusza

Jana Kaletowa

•••
Poznałam od początku do końca cały proces powstawania filmu. Nauczyłam się także, jak powstają filmy animowane. Do tego mogłam obserwować innych przy pracy i tym sposobem się uczyć.

»Specyficzne podejście do muzyki«

Nowoczesny jazz, folk i klasyka zagościły w piątkowy wieczór w Klubie „Dziupla” w Czeskim Cieszynie. W ramach „Jazzowego Lata”, realizowanego przez Stowarzyszenie Młodzieży Polskiej w RC, wystąpił zespół Marta Rubik Quintet. Muzycy przyjechali nad Olzę z Bydgoszczy.

Zespół powstał wiosną 2019 roku i składa się z absolwentów instrumentalisty jazzowej im. F. Nowowiejskiego w Bydgoszczy. Kwintet wykonuje autorskie kompozycje liderki Marty Rubik. Skrzypaczka poszukuje brzmienia, które będzie wyrazem kobiecej wrażliwości i zależy jej, by opisywać w swojej twórczości emocje. Chętnie sięga po muzykę rodem ze Skandynawii, a źródłem jej inspiracji jest natura. – To dla mnie bardzo ważny temat. Opisując swoją muzyką naturę nie tylko chodzi mi o wizualne piękno, ale o wagę całego zjawiska, ja-

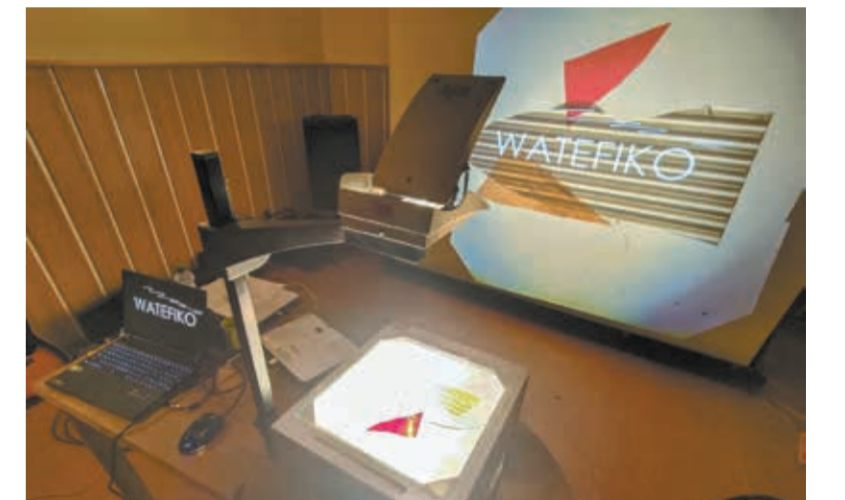
kim są fauna i flora. Powinniśmy o nie dbać – wyjaśniała artystka w rozmowie z „Glosem”. Grając na skrzypcach, w solowych partiach eksperymentuje też z efektami i przetwornikami.

Muzycy wchodzący w skład kwintetu mają na swoim koncie wiele indywidualnych osiągnięć artystycznych, m.in. udział w konkursach i festiwalach, takich jak: Jazz & School Festival w Gdyni, Azoty Jazz Contest Tarnów, RCK Pro Jazz Festival w Kołobrzegu. Połączyła ich Bydgoszcz oraz, jak twierdzi liderka, „specyficzne podejście do muzyki”. Do Czeskiego Cieszyna przyjechali na zaproszenie Michała Przywary, wiceprezesa Stowarzyszenia Młodzieży Polskiej.

– Chętnie tutaj wracam, ucieczyłam się z tego zaproszenia, bo

chciałam pokazać zespołowi to miejsce – mówiła Marta Rubik, która sama pochodzi z Sosnowca, jednak w Cieszynie spędziła studenckie lata, kształcąc się w ramach edukacji artystycznej na Uniwersytecie Śląskim. Specjalizacją dyrygentki, doświadczenie chórzystki i asystentki dyrygenta miały wpływ na jej wyobraźnię muzyczną. – To, co i jak gram, teraz ma związek z przestrzennymi, nienarzucającymi się brzmieniami chóralskimi – przyznała, wspominając też przegodę z Chórem Zeńskim „Melodia” w Nawsiu.

Letni cykl koncertów jazzowych w „Dziupli” prezentujący polskich muzyków to część większego projektu „Jazzowe Lato”, który realizowany jest przez SMP od początku czerwca. W sierpniu oprócz Marty Rubik Quintet zagrało także Miłozłaz Bazarnek Trio złożone ze studentki i absolwentki Akademii Muzycznej im. Karola Szymanow-

Zdjęcia: Kongres Polaków w RC

Słowackiego w Czeskim Cieszynie, Jana Kaletowa. Jej zdaniem, impreza jest bardzo udana, a inni uczestnicy albo lektorzy są zawsze gotowi do pomocy.

W tym roku powstało w Koszarzykach sześć filmów różnych kategorii. – Większość filmów ma ciemniejszy klimat, może utrzymać trochę w konwencji horroru. Zainspirowaliśmy się zdjęciami w gimnazjum. Filmem trochę się interesuję i pomyślałam, że może to być świetna okazja, by poznać i nauczyć się czegoś nowego – zdradziła uczestniczka i uczennica Polskiego Gimnazjum im. Juliusza

Pomagałam przy produkcji filmu animowanego. Tak samo jak do innych filmów było trzeba napisać scenariusz, potem stworzyć postacie – sprzecywała Jana Kaletowa. Jak dodała, warsztaty spełniły w stu procentach jej oczekiwania, a jeżeli będzie taka możliwość, na pewno przyjedzie także w przyszłym roku.

– Chcemy z wyprodukowanych filmów stworzyć materiały promocyjne, które rozpowszechnimy w regionie. Naszym celem jest zachęcenie większej liczby młodych ludzi do udziału w tych warsztatach – powiedział Klmsza. (kub)

• Marta Rubik Quintet po koncercie w czeskokcieszyńskiej Dziupli. Fot. SZYMON BRANDYS

skiego w Katowicach oraz Krakowskiej Szkoły Jazzu i Muzyki Rozrywkowej. 23 września czeka nas jeszcze koncert perkusistki Patrycji Wybrańczyk, absolwentki Katedry Jazzu w ZPSM II stopnia im. Fryderyka Chopina w Warszawie i obecnie studentki Akademii Muzycznej im. Krzysztofa Pendereckiego w Krakowie. Jazzowe wydarzenia muzyczne zostały dofinansowane z Funduszu Rozwoju Zaolzia Kongresu Polaków w RC oraz ze środków Kancelarii Prezesa Rady Ministrów w ramach konkursu „Polonia i Polacy za Granicą 2022”. (szb)

NASZE RODY /130/

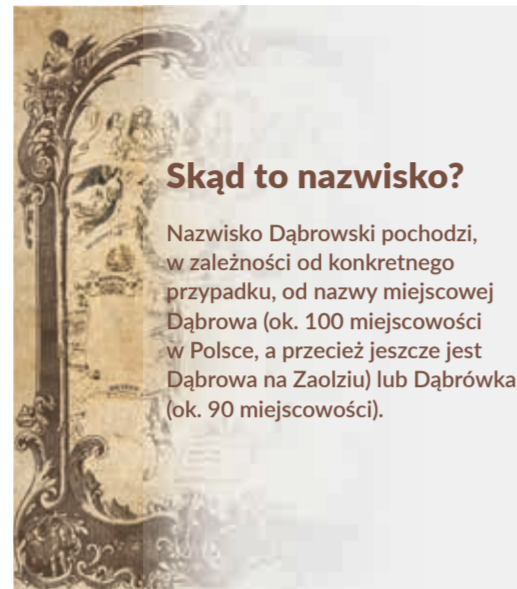

Michael Morys-Twarowski

Dąbrowscy

● Grobowiec rodzin Dąbrowskich i Sznapków na Cmentarzu Komunalnym w Cieszyń. Fot. Darwinek/Wikimedia Commons

Skąd to nazwisko?

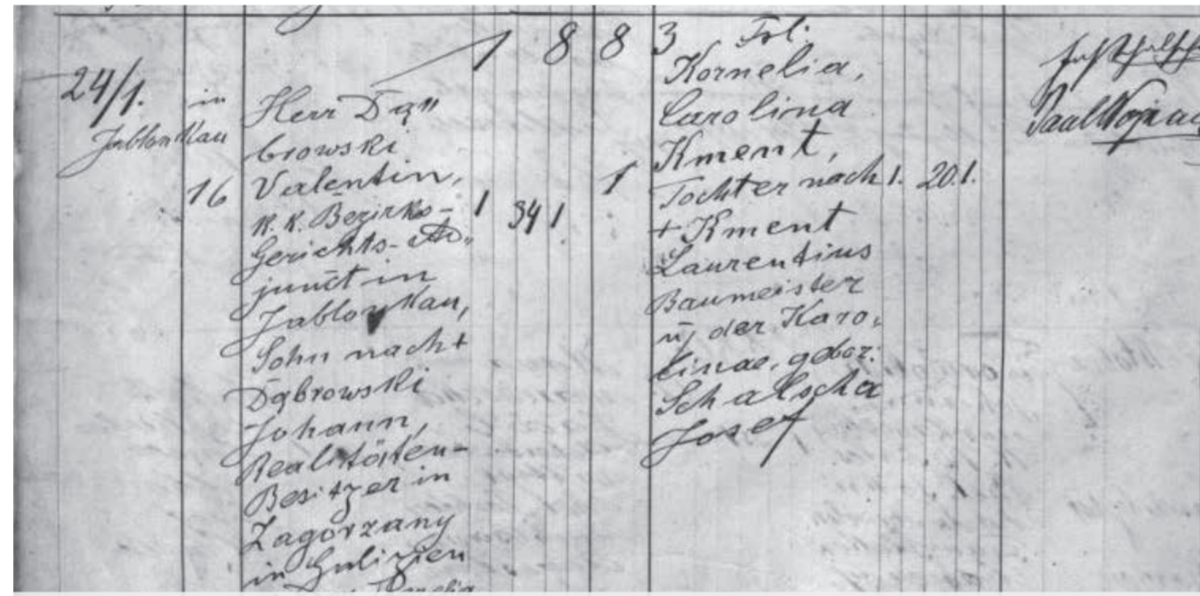
Nazwisko Dąbrowski pochodzi, w zależności od konkretnego przypadku, od nazwy miejscowej Dąbrowa (ok. 100 miejscowości w Polsce, a przecież jeszcze jest Dąbrowa na Zaolziu) lub Dąbrówka (ok. 90 miejscowości).

Skąd ten ród?

Korzenie opisanych tutaj Dąbrowskich prowadzą na tereny dawnej Galicji.

Gdzie doczytać?

✦ Witold Marconi, „Włodzimierz Dąbrowski 1892-1942. Biografia polityczna”, Kraków 2013.

● Metryka ślubu Kornelii Karoliny Kment i Walentego Dąbrowskiego z 1883 roku. Źródło: Archiwum Krajowe w Opawie

Korzenie osób o nazwisku Dąbrowski, mieszkających na Śląsku Cieszyńskim w czasach austriackich, prowadzą do Galicji.

Fraza „osób o nazwisku Dąbrowski” zamiast „rodu Dąbrowskich” została użyta z premedytacją. Nazwisko Dąbrowski jest bardzo popularne w Polsce (zwykle zajmuje ok. 10. miejsca pod względem liczby osób używających danego nazwiska) i wszystko wskazuje na to, że Dąbrowscy osiedlający się na Śląsku Cieszyńskim nie byli ze sobą spokrewnieni. Łączyło ich tylko to, że wcześniej mieszkali w Galicji i emigrowali na Śląsk Cieszyński z nadzieją na lepsze życie niż w rodzinnych stronach.

wa w powiecie brodzkim (obecnie miejscowość leży na terenie obwodu lwowskiego na Ukrainie).

»...straciliśmy w nim sędziego nadzwyczaj zdolnego...«

Najstynniejszym Dąbrowskim w Księstwie Cieszyńskim za czasów cesarza Franciszka Józefa był Walenty Dąbrowski. Urodził się w 1848 roku we wsi Zagorzany (obecnie powiat gorlicki) jako syn Jana i Teresy z domu Kotwicz. O jego rodzinie niewiele wiadomo. Jak pisał syn Walentego, „stosunki rodzinne ojca nie są mi znane, gdyż nie utrzymywaliśmy bliższych stosunków z jego krewnymi”.

Walenty ukończył gimnazjum w Nowym Sączu, a następnie prawo na Uniwersytecie Jagiellońskim. Początkowo pracował na Śląsku Opawskim, później już na Śląsku Cieszyńskim. W czasach, gdy był zatrudniony w Boguminie, poznał swoją przyszłą żonę, Kornelię Karolinę Kment, pochodzącą ze znanej rodziny cieszyńskich i frysztaeckich budowniczych. Pobrali się w 1883 roku.

W tym czasie Walenty Dąbrowski był już adwokatem sądowym w Jabłonkowie. Kiedy w 1891 roku został przeniesiony do Cieszyna, któryś z mieszkańców Jabłonkowa nadesłał do „Gwiżdżki Cieszyńskiej” korespondencję, w której opisywał pożegnanie Dąbrowskiego. Piękne świadectwo mu wystawił, pisząc: „Żał z powodu jego odjazdu jest u nas ogólnie, bo jak już dawniej donosiliśmy wam, straciliśmy w nim sędziego nadzwyczaj zdolnego, sprawiedliwego, bezinteresownego i wobec każ-

dego uprzejmego i uczynnego”.

W Cieszyńcu Dąbrowski pracował krótko, bo w 1893 roku został mianowany sędzią powiatowym w Skoczowie. Zmarł 24 września 1917 roku w Skoczowie. Żona przeżyła go o niespełna trzy lata. Kornelia Dąbrowska (z domu Kment) odeszła z tego świata 17 lutego 1920 roku.

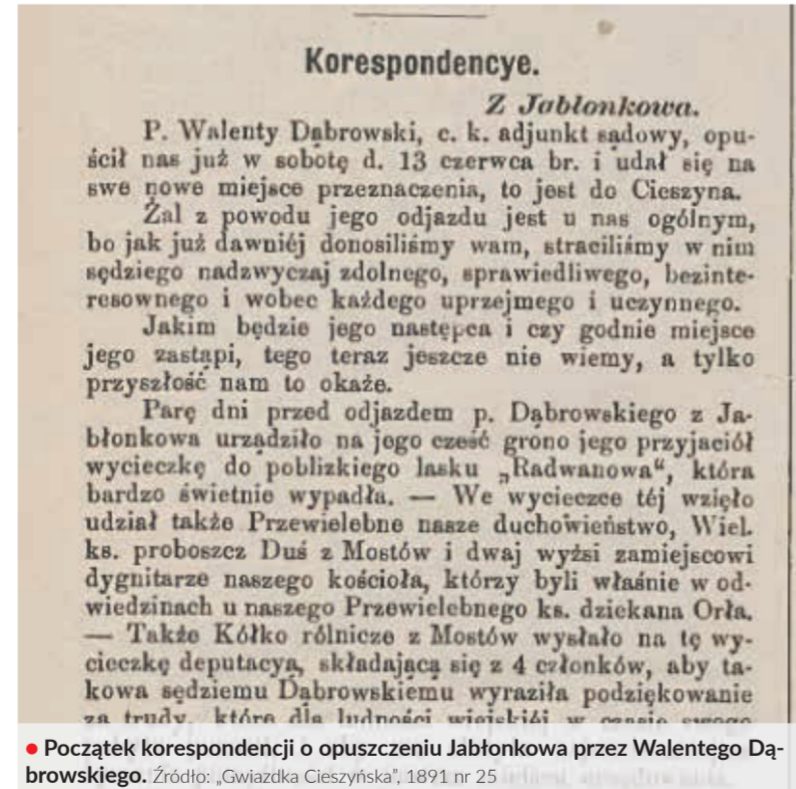
Dzieci sędziego

Kornelia i Walenty Dąbrowscy mieli dwoje dzieci: córkę Helenę Karolinę Walentyne, urodzoną w 1887 roku w Jabłonkowie, i syna Włodzimierza Józefa Jana Franciszka, który przeszedł na świat w 1952 roku i miał cztery córki.

Helena Dąbrowska w 1909 roku wyszła za mąż za nauczyciela Emila Sznapkę. Jest tu „genealogiczny zaolziański trop”, bo wprawdzie Sznapkę urodził się w Czechowicach, ale jego ojciec, Antoni Sznapka, pochodził z Markłowic Dolnych. Helena większość życia spędziła w Cieszyńcu. Zmarła w 1952 roku; miała cztery córki.

Włodzimierz Dąbrowski ukończył polskie gimnazjum w Cieszyńcu, krótko studiował nauki polityczne na Sorbonie, finalnie zrobił doktorat z prawa na Uniwersytecie Wiedeńskim. Podobnie jak ojciec zaczął pracę na Śląsku Opawskim, by później przenieść się na Śląsk Cieszyński. W 1917 roku został zatrudniony w starostwie we Frysztaćce. Ze względu na zły stan zdrowia ominęła go konieczność służby wojskowej w czasie I wojny światowej.

Był bardzo aktywny w gorących latach 1918-1920. Końcem paździer-

● Początek korespondencji o opuszczeniu Jabłonkowa przez Walentego Dąbrowskiego. Źródło: „Gwiżdżka Cieszyńska”, 1891 nr 25

nika 1918 roku zapobiegł przejściu starostwa frysztackiego przez Czechów. To właśnie w wyniku protestu Dąbrowskiego urzędujący wicestarosta nie podporządkował się władzy czeskiej. Działal aktywnie w strukturach Rady Narodowej Księstwa Cieszyńskiego. W swoim pamiętniku zanotował gorzkie słowa: „Walczyliśmy o ziemię, o której Lloyd George (premier Wielkiej Brytanii – przyp. autora) nie wiedział nawet, gdzie leży. Śląsk (Silesia) mieszal z Cylcją, prowincją położoną w Azji Mniejszej”.

Po podziale Śląska Cieszyńskiego nie skorzystał z oferty pracy w Warszawie i przeniósł się na Górny Śląsk. W międzywojennej Polsce zrobił piękną karierę, zostając prezesem Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Katowicach oraz wice marszałkiem Sejmu Śląskiego. Po wybuchu II wojny światowej ukrywał się przed niemieckim okupantem w okolicach Rabki w Gorcach. Aresztowany, zginął w 1942 roku razem z żoną, Emą, w niemieckim obozie koncentracyjnym Auschwitz.

Republika Czeska najszybciej się zadłuża

Najwyższa Izba Kontroli RC (NKÚ) opublikowała wczoraj stanowisko do sprawozdania rocznego z wykonania budżetu państwa Republiki Czeskiej za ubiegły rok. Stwierdza w nim, że RC była w zeszłym roku najszybciej zadłużającym się krajem Unii Europejskiej. Deficyt budżetu był rekordowy.

Danuša Chlup

Czechy nadal należą do najmniej zadłużonych krajów unijnych, lecz równocześnie stały się krajem najszybciej się zadłużającym. Stosunek długu publicznego do państwowego produktu krajowego brutto (PKB) podniósł się o 4,2 proc., co oznacza największy wzrost w ramach Unii. Dwudziestu krajom Unii udało się w 2021 roku obniżyć zadłużenie, tymczasem to nasze wzrosło o ponad cztery punkty procentowe – poinformował prezydent Najwyższej Izby Kontroli Miloslav Kala. Jako przyczynę wskazał przede wszystkim wysoki udział wydatków obowiązkowych (określonych przez ustawy), które w ub. roku pochłonęły blisko 94 proc. budżetu państwa. W tej sytuacji rząd mógł przeznaczyć zaledwie 6,4 proc. wydatków (95 mld koron) na interwencje związane z aktualnymi problemami gospodarczymi lub społecznymi czy też na ożywienie gospodarki za pomocą inwestycji. O ile nie dojdzie do oszczędności

po stronie wydatków budżetowych, konieczne stanie się wzmocnienie wpływów.

Deficyt budżetu państwa wynosił w 2021 roku blisko 420 mld koron.

Deficyt pobił najgorszy do tej pory wynik z 2020 roku, a mianowicie o ponad 52 mld koron. Tymczasem restrykcje gospodarcze związane z pandemią COVID-19 w 2021 roku nie osiągały już takiego poziomu jak w roku poprzednim – podkreśliła Irena Nováčková, dyrektorka Wydziału Kontroli Budżetu Państwa NKÚ.

Republika Czeska należała w zeszłym roku do krajów o najmniej stopie wzrostu gospodarczego w Unii Europejskiej, ponieważ jej PKB wzrósł w porównaniu do poprzedniego roku o 3,3 proc. (średnia unijna wyniosła 5,4 proc.). Niższy wzrost PKB odnotowały tylko Słowacja i Niemcy.

Przyczynił się do tego znaczący międzyroczny spadek salda handlu zagranicznego. Jego bilans uległ pogorszeniu o ponad 181 mld koron – wyjaśniła Nováčková.

Jednym z powodów ujemnego salda handlu zagranicznego, które wyniosło 1,5 mld koron, były przede wszystkim wyższe ceny im-

● Irena Nováčková, dyrektorka Wydziału Kontroli Budżetu Państwa NKÚ, mówiła o niekorzystnym saldzie handlu zagranicznego. Fot. NKÚ

portowanych towarów, zwłaszcza ropy i gazu ziemnego, oraz niższy popyt zagraniczny.

Ujemny wpływ na bilans budżetu państwa miała również nowelizacja ustawy o podziale podatków, której celem było zwiększenie wpływów samorządów terytorialnych oraz złagodzenie negatywnych następstw, jakie miało dla ich budżetów zniesienie wynagrodzeń

superbrutto i tym samym obniżenie wpływu z podatku dochodowego od osób fizycznych. Bilans samorządów terytorialnych wykazał nadwyżkę w wysokości 41,3 mld koron i wzrósł w stosunku do poprzedniego roku o 27,3 mld. Saldo na rachunkach bankowych samorządów wynosiło pod koniec roku 367,5 mld.

Samorządy terytorialne potrzebują pewnych rezerw. Trzeba

jednak postawić sobie pytanie, czy aktualna wysokość rezerw nie jest nadmierna, w dodatku jej wartość obniży wysoka inflacja – dodał Miloslav Kala.

Republika Czeska także w 2021 roku utrzymała najniższy wskaźnik bezrobocia w ramach UE (2,8 proc.). Średnia stopa bezrobocia w Unii kształtowała się na poziomie 7 procent.

GROSZ DO GROSZA

Henryka Bittmar

Diety w podróżach służbowych

Czas pandemii koronawirusa, a od pewnego czasu mocno dający się we znaki firmom i instytucjom kryzys energetyczny sprawiły, że praca zdalna cieszy się niesłabnącą popularnością. To jednak bynajmniej nie oznacza, że nikt już nie odbywa podróży służbowych. Każdy pracownik, którego pracodawca lub przełożony wysłał w podróż służbową, ma prawo domagać się pokrycia związanych z tym kosztów. Chodzi nie tylko o zwrot kosztów biletów i miejscówek oraz benzyny lub oleju napędowego, ewentualnie noclegów, ale także o diety.

Kwotę z tytułu diety, która przysługuje pracownikowi odbywającemu podróż służbową, określa stosowna ustawa i będąc jej częścią aktualne rozporządzenia. Ostatnie zostało ogłoszone właśnie teraz pod numerem 237/2022 Dz.U. Obowiązujące od 20 sierpnia. Warto dodać, że w przypadku podróży służbowych na terenie kraju diety są, ogólnie mówiąc, niewy-

górowane (większych rekompensat należy się spodziewać, jeżeli szef zleci nam podróż w sprawach służbowych za granicę). Pracodawca musi pracownikowi pokryć część kosztów żywienia w drodze, gdy delegacja w kraju trwa co najmniej pięć godzin. Jeżeli więc załatwianie służbowej sprawy np. w sąsiedniej gminie zajmie nam 2-3 godziny, na dopłatę do ceny śniadania lub szybkiego obiadu nie mamy co liczyć. Chociaż warto dodać, że pracodawcy nikt nie zabrania także wtedy pokryć pracownikowi części kosztów związanych z wyżywieniem. Zrobi to wtedy, gdy stosowny zapis na ten temat zawarto w wewnętrznych regulaminie firmy lub w umowie podpisanej przez firmę z pracownikiem.

Nowe rozporządzenie o zwrocie kosztów podróży określa wysokość diet w granicach od 120 do 142 koron w przypadku najkrótszej uwzględnionej w ustawie podróży służbowej, czyli trwającej od 5 do 12 godzin. Jeżeli podróż służbową

trwa dłużej, aniżeli 12 godzin, a krócej, aniżeli 18 godzin, pracownikowi przysługują rekompensata kosztów wyżywienia w wysokości od 181 do 219 koron. Jeżeli zaś na załatwienie spraw służbowych poza miejscem pracy nie wystarczy nam 18 godzin, możemy liczyć na diety w wysokości od 284 do 340 koron. Dodajmy, że w przypadku najkrótszej podróży służbowej pracownik dostanie teraz o ok. 20 koron więcej, zaś w przypadku podróży trwającej ponad 18 godzin – o ok. 45 koron więcej. Wyższe diety na pewno są jak najbardziej na czasie. Ci wszyscy, którzy są zmuszeni często podróżować w sprawach służbowych po kraju, przekonali się niestety na własnej skórze, że do każdej takiej delegacji trzeba zawsze sporo dopłacić z własnej kieszeni. Za 120 koron na pewno nie da się w podróży przeżyć całego dnia, chyba że w plecaku mamy coś nieoświeconego z własnej lodówki. Ceny usług gastronomicznych w ostatnim czasie poszybowały w górę zarówno w dużych miastach, jak i na prowincji. Nie jest dla nikogo tajemnicą, że

zwykle danie obiadowe w pierwszej z brzegu restauracji kosztuje dzisiaj 150-200 koron, a kawa ok. 50 koron. Warto też wiedzieć, że jeżeli pracownik w trakcie podróży służbowej otrzyma np. jeden bezpłatny posiłek, dieta przysługująca mu tylko w stopniu ograniczonym. I tak jeżeli podróż trwa od 5 do 12 godzin, wysokość diety zostanie zredukowana w takiej sytuacji o 70 proc. W przypadku dłuższych podróży diety zostaną okrojone odpowiednio o 35 lub 25 proc.

Nie muszą kanapek wozić z sobą pracownicy, którzy odbywają zagraniczne podróże służbowe. W 2022 roku do pełnej diety, czyli pełnej stawki podstawowej mają prawo pracownicy pod warunkiem, że poza granicami RC spędzą w jednym dniu kalendarzowym więcej niż 18 godzin. Jeżeli będą przebywać za granicą od 12 do 18 godzin, otrzymają dwie trzecie stawki podstawowej. Jeżeli opuszczą kraj na czas od 1 godziny do 12 godzin, mają prawo do jednej trzeciej stawki podstawowej diety zagranicznej.

Dla przykładu – stawka podstawowa dla odbywających podróż służbową do Polski wynosi w tym roku 40 euro, do Niemiec – 45 euro, na Słowację – 35 euro, do Chin – 45 euro, do Francji – 50 euro, do Wielkiej Brytanii – 45 funtów, do Szwajcarii – 75 franków szwajcarskich, do Izraela i do Brazylii – 55 dolarów amerykańskich. Za czas, który pracownik spędzi na terytorium Republiki Czeskiej, zanim jeszcze przekroczy granicę państwową, przysługują diety obliczone według obowiązujących stawek krajowych. Oprócz diet pracodawca może (ale nie musi) przyznać swoim pracownikom odbywającym zagraniczne podróże służbowe także kieszonkowe w walucie obcej – do wysokości 40 proc. diet. W odróżnieniu od kosztów transportu czy zakwaterowania diet ani kieszonkowego pracownik rozliczać nie musi. Innymi słowy – pracodawca nie sprawdza, czy pracownik aby na pewno otrzymane pieniądze przeznaczył na zaspokojenie głodu i pragnienia i czy zrobił to w wykwalifikowanej restauracji, czy też w tanim barze.

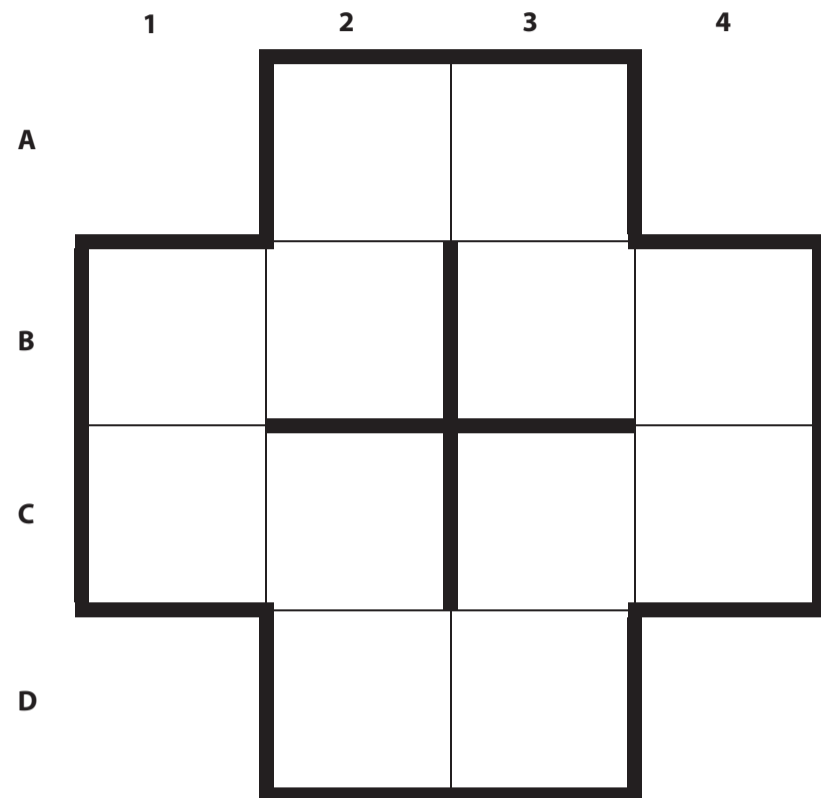

POST SCRIPTUM

UŚMIECHNIJ SIĘ

KRZYŻÓWKA SYLABOWA

POZIOMO: **A.** ...Śląska z kopalnią „Halemba” **B.** gatunek płaza bezogonowego z rodziny kumakowatych (dawniej zaliczany do ropuszkowatych) – chmara koni na stepie **C.** Samaresh..., 1924-88, pisarz indyjski – Nicolecza, gdy dorośnie **D.** Joanna..., odtwórczyni roli Anny German w filmie o tej samej nazwie lub kamuflażowy mundur
PIONOWO: **1.** jak on Bogu, tak Bóg jemu **2.** okazały wierzchowiec, rasowy, piękny koń – japońska odmiana zapasów **3.** codziennie zmieniana na stemplu pocztowym – Robert Anthony De... Jr., amerykański aktor, reżyser i producent filmów **4.** Andrzej, ur. 1959, piłkarz, medalista z Mistrzostw Świata w 1982.

Wyrazy trudne lub mniej znane: BASU, KUMAK

MINIKWADRAT MAGICZNY I

Pionowo i poziomo jednakowo:

	1	2	3	4
1. kasowy lub z pralni	1			
2. kij z żyłką i haczykiem				
3. bizantyjski obraz malowany na drewnie				
4. jezioro i wulkan na wyspie Luzon, na Filipinach.				

Wyrazy trudne lub mniej znane: TAAL

MINIKWADRAT MAGICZNY II

Pionowo i poziomo jednakowo:

	1	2	3	4
1. jednostka taktyczna wojska, kilka batalionów	1			
2. biedna kobieta, nędzarka				
3. oszust, oszukaniec, bezczelny kłamca				
4. koza po łotewsku.				

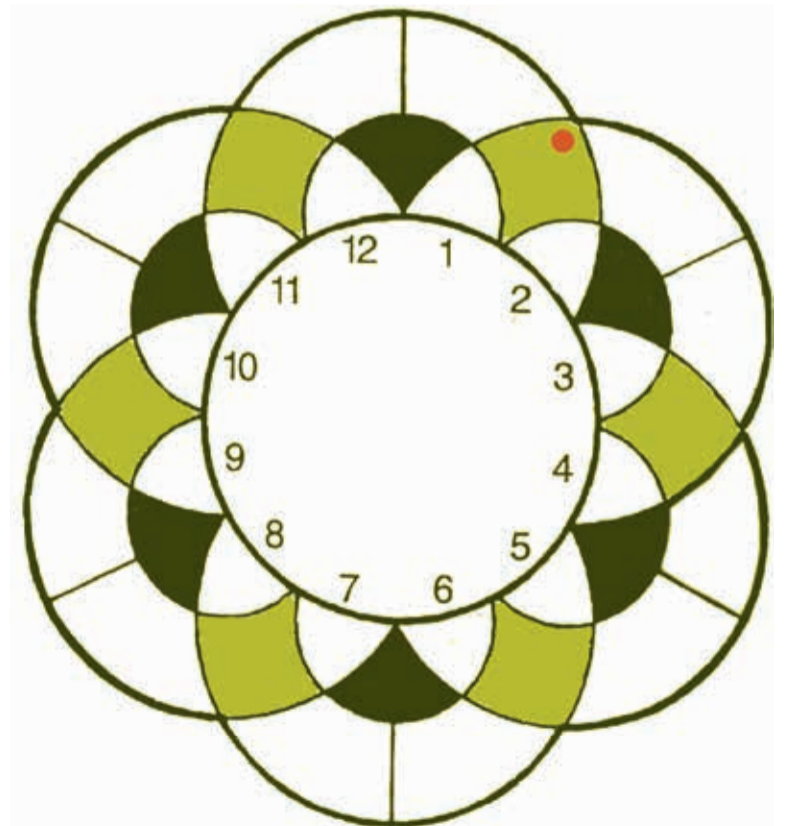
Wyrazy trudne lub mniej znane: KAZA

LOGOGRYF ŁUKOWY

Rozwiązaniem jest nazwa regionu geograficzno-kulturowego w północno-wschodniej Polsce. Obejmuje tereny Pojezierza Mazurskiego i Pojezierza Iławskiego. Cechą charakterystyczną tego regionu jest atrakcyjne turystycznie ukształtowanie terenu, mnogość jezior i bardzo duża powierzchnia lasów...

- 1.-4. arabskie księstwo, terytorium podlegające władzy emira
3.-6. grał Macieja Borynę i Władysława Kargula lub nazwa najgłębszego jeziora w Polsce
5.-8. gryzoń o brunatnoszarej lub czarnej sierści i długim ogonie
7.-10. dawniej rycerz ciężkiej jazdy
9.-12. bankowa pożyczka
11.-2. rzeka w Rosji azjatyckiej, dopływ Tury.

Wyrazy trudne lub mniej znane: PYSZMA

Rozwiązanie krzyżówki sylabowej z 16 sierpnia:

A. ROPA **B.** KASA/KALI **C.** MILKA/REWIA **D.** WAGON

1. KAMIL **2.** ROSA/KAWA **3.** PAKA/REGON **4.** LIWIA

Rozwiązanie minikwadratu I z 16 sierpnia:

1. SPOT **2.** PASJA **3.** OJTAL **4.** TALK

Rozwiązanie minikwadratu II z 16 sierpnia:

1. GROG **2.** RZEKA **3.** OKTAN **4.** GANT

Rozwiązanie logogryfu łukowego z 16 sierpnia: KIELCE

Wśród autorów poprawnych rozwiązań zostanie rozlosowana nagroda. Rozwiązania prosimy przysłać na e-mail: info@glos.live. Termin ich nadsyłania upływa w piątek 9 września 2022 r. Nagrodę z 16 sierpnia otrzymuje **Bronisław Siwek z Karwiny-Raju**. Autorem dzisiejszych łamigłówek jest Jan Kubiczek.